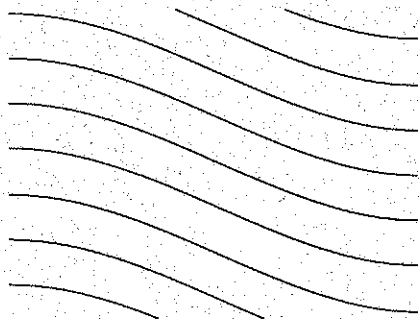

Andragoški center Republike Slovenije
Slovene Adult Education Centre

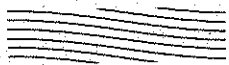
NOVIČKE

FEBRUAR 1998/2

▲ **DOMAČE NOVIČKE** ● Angelca Ivančič nova doktorica socioloških znanosti ● Prenova izobraževanja odraslih ● Delovno srečanje v sklopu mednarodne raziskave pismenosti odraslih na Andragoškem centru Slovenije ● Izobraževanje brezposelnih v letu 1997 ● Evalvacija programa UŽU v letu 1997 ● Katalog ponudbe izobraževanja odraslih predmet ugibanja ▲ **KOTIČEK JE VAŠ** ● Druga obletnica Borze znanja na Dobi v Mariboru ● Študijski krožek Priložnost za nov začetek ● Usposabljanje izobraževalcev ▲ **KAJ MENITE?** ● Etika in izobraževanje: prvi odzivi ▲ **POSVETI, KONFERENCE** ▲ **PRIPRAVLJAMO** ● Vabilo na petkovo izobraževalno srečanje ▲ **NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS**

Izdajatelj: Andragoški center Slovenije, Urednica: Zvonka Pangerc - Pahernik

PROGRAMSKA ZASNOVA NOVIČK

Novičke so skupni informativni bilten za izobraževanje odraslih v Sloveniji. Z Novičkami želimo izboljšati obveščenost vseh, ki delamo na tem področju ali pa smo kakor koli povezani z izobraževanjem in učenjem odraslih v Sloveniji.

- Uporabniki in naročniki Novičk so lahko posamezniki in organizacije; tisti, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in učenjem odraslih poklicno, in tudi tisti, ki delajo to prostovoljno (v društvi, strokovnih, verskih, političnih in drugih prostovoljnih organizacijah).
- Z vsebinsko zasnovo predvidevamo, da bomo v Novičkah objavljali te vrste informacij o izobraževanju in učenju odraslih doma in v svetu:
 - opis in prikaz dogodkov in dejavnosti v izobraževanju odraslih;
 - razvojne, raziskovalne in druge programe in projekte;
 - sporočila o organizacijah, njihovih potrebah, načrtih in dejavnostih;
 - podatke o izobraževalnih programih in razvoju programov;
 - sporočila o politiki in strategiji izobraževanja odraslih;
 - novice v upravljanju in zakonodaji;
 - statistične podatke;
 - mnenja, stališča in predloge;
 - podatke in informacije o možnostih in virih za učenje;
 - podatke o napovedanih prireditvah, posvetih, publikacijah in drugih strokovnih dogodkih;
 - prikaze novih knjig, člankov ter didaktičnega in drugega gradiva ter novice s knjižnega trga;
 - novice iz naših knjižnic, predvsem iz knjižnice ACS.
- V Novičkah bomo objavljali kratke, jedrnat, objektivne in nepristranske informacije.
- Novičke izhajajo praviloma vsak mesec; gradivo za posamezno številko zbiramo do 10. v mesecu. Za stike s tujino izdamo Novičke trikrat na leto v angleškem jeziku.
- Uporabniki prejema Novičke brezplačno. Tako bo tudi v prihodnje, če bomo lahko stroške za njihovo izdajanje poravnali iz javnih sredstev za izobraževanje odraslih.
- Novičke ureja in izdaja Informacijsko središče ACS: mag. Zvonka Pangerc Pahernik - urednica in vodja Informacijskega središča, Meri Beganovič - DTP in design.
- Jezikovni pregled Marjana Kunej.
- Novičke tiska Tiskarna Štok.
- Naslov uredništva je: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana, telefon: 061 446 482, faks: 061 445 881, E-mail: olga.varl@acs-saec.si

Po mnenju Urada Vlade za informiranje št. 23/207-93 z dne 26.7.1993 sodi bilten Novičke med proizvode, za katere se plačuje 5% davek od prometa proizvodov.

DOMAČE NOVIČKE

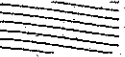
Angelca Ivančič – nova doktorica socioloških znanosti

V petek, 16. januarja 1998, je Slovenija pridobila novo doktorico znanosti s področja sociologije. Ta visoki naziv si je pridobila sodelavka, ki je z nami na Andragoškem centru Slovenije od same ustanovitve, mag. Angelca Ivančič. Svoj doktorat, ki se v uradnem spričevalu glasi doktorica znanosti s področja sociologije, si je pridobila na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani, pred komisijo, ki so jo sestavljali: doc. dr. Mitja Hafner-Fink (predsednik), izr. prof. dr. Ivan Bernik, prof. dr. Ivan Svetlik (mentor), prof. dr. Goesta Esping Anderson.

Nova doktorica je obranila svojo doktorsko temo Mobilnost na trgu dela in poti izobraževanja. Potek poklicnih karier ter izobraževanja in usposabljanja po vstopu na trg dela. Obravnavanje te tematike je zahtevalo široko in poglobljeno znanje z mnogih področij in obsežno empirično podatkovno podlago, saj se disertacija ukvarja s preučevanjem vpliva vlaganja v izobrazbene in kvalifikacijske vire na prehode med položaji na slovenskem trgu dela v spremenjenih gospodarskih in družbenih razmerah. Razčlenjuje učinke izobrazbenih dosežkov in vlaganja zaposlenih v formalno in neformalno izobraževanje na verjetnost prehodov med delovnimi mesti, v samozaposlitev, brezposelnost, upokojitvev in druge položaje na trgu dela.

Angelci Ivančič iskreno čestitamo za uspešno obranitev teze in pridobitev doktorskega naziva. To ni pridobitev le zanjo, temveč za vso Slovenijo in za izobraževanje odraslih ter za njeno znanstveno disciplino – sociologijo.

Dr. Vida A. Mohorčič Špolar, ACS

Prenova izobraževanja odraslih

Nekako ob strani (kakor je žal za izobraževanje odraslih, prevečkrat značilno) silnih strokovnih in drugih polemik ter medijskega zanimanja vstopa v tretje leto tudi prenova izobraževanja odraslih. In kakor se uveljavlja področje samo, tudi njegova prenova kljub vsemu z večjimi ali manjšimi težavami poteka v načrtani smeri in dobiva svoje mesto v prenovi celotnega izobraževanja.

To je eno od sporočil s prve, sicer pa 24. seje Področne kurikularne komisije za

izobraževanje odraslih, ki je bila 20. januarja. Po ustaljeni praksi dela komisije je bil tudi tokrat prvi del seje namenjen poročanju predsednikov programskih komisij o njihovem delu. Sicer pa je bilo, kakor se za prvo sejo v letu spodobi, največ razprave namenjeno opravljenemu delu in tistemu, ki ga letos moramo opraviti, da bomo dobili prenovljene ali kako drugače prilagojene izobraževalne programe; to pa je navsezadnje cilj celotne »akcije«, ki jo imenujemo kurikularna prenova.

Pred točkami dnevnega reda, povezanimi s tem, nam je bila predstavljena analiza ankete med učitelji v izobraževalnih programih tujih jezikov, ki smo jo napovedali že v prejšnjih Novičkah. Verjamem, da ste mnogi od vas medtem to predstavitev že prebrali tudi v zadnji številki Andragoških spoznanj. V tem času programska komisija, ki ji je naložena prenova teh programov, z izvedenci že s pridom uporablja opisana spoznanja.

Tisto, kar bo zelo značilno za delo Področne kurikularne komisije za izobraževanje odraslih v tem letu, je izobraževanje – članov različnih komisij in samih izobraževalcev, od katerih je odvisno, kako uspešno bodo prenovljeni programi izpeljani v praksi. Zato je pomembno, da smo na tokratni seji, potem ko smo prej že določili vsebino, sprejeli tudi *Operativni načrt izvedbe izobraževalnih programov za potrebe kurikularne prenove*. Pri tem bomo, kolikor se bo le dalo, upoštevali predloge glede časa in kraja izpeljave, aktualne vsebine ter metode in oblike dela, ki bodo čim bolj aktivirale udeležence, pa smo že tako predvideli pri sestavljanju posameznih izobraževalnih modulov.

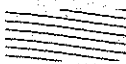
Poročilo o delu za leto 1997, pravzaprav predlog poročila, predložen v potrditev komisiji, zrcali v resnici opravljeno delo in tudi opis problemov in pomanjklivosti s predlogi za njihovo odpravo. Je pravo »zrcalo« del – od dilem in različnih pogledov na izhodišča prenove, prek njihovega sprejetja, pa vse do dejavnosti področne komisije in posameznih programskih komisij – analiz, primerjav, stikov in povezovanja z drugimi komisijami ipd. Jasno je, da *Poročila*, ki obsega deset strani, ne moremo podrobneje predstaviti v temle članku. Področna kurikularna komisija ga je sprejela brez pripomb.

Več razprave je bilo ob osnutku *Programa dela za leto 1998*. Ob še nekaterih predlaganih dejavnostih in spremembi rokov za izpeljavo drugih je bistvo dopolnitev to, da se, in tako želi tudi NKS, natančno opredeli, kdaj in katere dejavnosti bodo posamezne komisije opravile, katere dokumente sprejele in komu jih predale v obravnavo in sprejem. Natančno opisane in časovno določene naloge bodo navsezadnje omogočile, da se ob preverjanju opravljenega pravočasno opozori na probleme in se te skupaj reši. Ker smo pripravili podoben dokument tudi za NKS (»dinamiko dela«), je področna komisija sklenila, naj se predlagani osnutek dela dopolni s tem predlogom in z že omenjenimi pobudami, o novem, dopolnjenem in celotnem predlogu *Programa dela* pa bo razpravljala na naslednji seji.

Ne glede na inventurno-načrtovalno naravo prve letošnje seje je komisija na njej obravnavala še kar nekaj poročil, predlogov in problemov. Govorili smo, da je treba

podatke v izobraževanju odraslih zbirati bolj načrtno, statistično o prihodnji izpeljavi programov, ki se ne bodo prenavljali, pedagoško-andragoškem usposabljanju, svetovalnem delu ipd. Zagotovo bo o tem še govor na prihodnjih sejah Področne kurikularne komisije za izobraževanje odraslih.

Mag. Janko Berlogar, ACS

Delovno srečanje v sklopu mednarodne raziskave pismenosti odraslih na Andragoškem centru Slovenije

Andragoški center je 29. in 30. januarja 1998 gostil eno rednih od delovnih srečanj držav, ki sodelujejo pri mednarodni raziskavi pismenosti odraslih. ACS je nosilec in koordinator raziskave v Sloveniji, ki smo jo poimenovali Pismenost odraslih in udeležba v izobraževanju. Tema delovnega srečanja je bila analiza izsledkov in poteka pilotne raziskave ter priprava glavne raziskave. Sestanka se je udeležilo 45 raziskovalcev in vodij raziskave; 32 iz tujine in 13 iz Slovenije. Udeleženci so zastopali Čile, Češko, Norveško, Madžarsko, Italijo, Švico, Slovaško, Finsko in Dansko. Na sestanku so manjkali zastopniki Malezije in Japonske, ki se tudi pripravljata na izpeljavo državne raziskave pismenosti. Sestanka so se udeležili vodja mednarodne raziskave Scott Murray iz Kanadskega urada za statistiko in njegovi sodelavci, Irwin Kirsch in Kentaro Yamamoto z Inštituta za testiranje v izobraževanju iz ZDA ter Albert Tuijnman in Eduard Boduard iz OECD-ja iz Pariza.

Udeležence so ob začetku sestanka najprej pozdravili slavnostni govorniki iz Slovenije, in sicer dr. Pavle Zgaga, državni sekretar za visoko šolstvo, z Ministrstva za šolstvo in šport, gospod Tomaž Banovec, direktor Statističnega urada Slovenije, in dr. Vida Mohorčič Špolar, direktorica ACS-ja. V pozdravnih govorih so poudarili pomen raziskave pismenosti in udeležbe v izobraževanju za načrtovanje razvojne politike na gospodarskem, izobraževalnem in socialnem področju. Poudarili so, da primerjalna baza podatkov, ki jo bomo pridobili za izobraževanje odraslih, omogoča vključitev Slovenije v primerjalne baze podatkov o izobraževalnih sistemih v državah članicah OECD-ja. Ob analizi stanja in ukrepov v drugih državah bomo lahko kritično ocenili stanje v Sloveniji in na tej podlagi pripravili potrebne ukrepe v izobraževanju mladine in odraslih, socialni politiki, aktivni politiki zaposlovanja itn.

Med slavnostnimi govorniki je bil tudi Albert Tuijnman, predstavnik OECD-ja. Med drugim je povedal, da OECD podpira mednarodno raziskavo pismenosti in da so izsledki te raziskave že vplivali na odločitve tistih, ki se v teh državah ukvarjajo z razvojem človeških virov. Opozoril je na Irsko: tam so takoj po objavi izsledkov

raziskave v državnem proračunu za letošnje leto že povečali postavko za izobraževanje in usposabljanje najmanj izobraženih odraslih. Poudaril je, da prinaša raziskava tudi primerjalne podatke o vključenosti odraslih v izobraževanje in ti podatki so izjemno pomembni za tiste, ki se ukvarjajo z razvojem sistema in financiranjem izobraževanja odraslih, s programiranjem itn. Izsledki mednarodne raziskave pismenosti so objavljeni v primerjalni študiji z naslovom Pismenost v družbi, ki temelji na znanju (Literacy Skills for the Knowledge Society, OECD 1997), v kateri so prikazani podatki za 12 držav. Pred nedavnim pa je izšla knjiga z naslovom Novi načini v učenju odraslih – primerjalna študija šestih držav (P. Belanger, A. Tuijnman, ur.: New Patterns of Adult Learning: A Six Country Comparative Study, 1997), v kateri so prikazani podatki o vključenosti odraslih v izobraževanje v izbranih državah, ovirah pri vključevanju v izobraževanje, primerjava ravni pismenosti in vključenosti v izobraževanje itn. Analize v knjigi predstavljajo nekaj zgledov, kako lahko podatke o udeležbi odraslih v izobraževanju, ki jih bomo dobili z mednarodno raziskavo; razčlenimo in na podlagi izsledkov načrtujemo posege v politiko in sistem izobraževanja odraslih.

V nadaljevanju sestanka smo se pogovarjali o poteku in izsledkih pilotnih raziskav v posameznih državah ter pripravi glavne raziskave. Predstavniki Kanadskega statističnega urada, ki so odgovorni za kakovostno izpeljavo raziskav v posameznih državah, so pojasnili, katere najpogostejše napake so se pojavljale med zbiranjem podatkov na terenu, šifriranju, vnosu podatkov in izdelavi mednarodne datoteke. Predstavniki Inštituta za testiranje v izobraževanju iz ZDA pa so se osredotočili na analizo kakovosti prevodov in prilagoditev 114 testnih nalog v raziskavi. Posebna statistična analiza in primerjava jim omogoča, da odkrijejo mesta morebitnih napak (neustrezne prevode, zavajajoča vprašanja, prelahke ali pretežke naloge v primerjavi z drugimi državami), popraviti pa jih morajo vse države, preden izpeljejo glavno raziskavo. Raziskava je mednarodna, zato namenja na vseh stopnjah veliko pozornosti zagotavljanju veljavnosti, zanesljivosti in primerljivosti podatkov.

Predstavniki sodelujočih držav so morali tudi povedati, kdaj bodo izpeljali glavno raziskavo v svojih državah. Vse države bodo terenski del raziskave izpeljale letos spomladi ali poleti, v Sloveniji pa načrtujemo anketiranje septembra. Če bodo glavne raziskave izpeljane v večini držav po tem načrtu, lahko izsledke mednarodne raziskave pismenosti pričakujemo poleti 1999.

Mag. Ester Možina, ACS

Izobraževanje brezposelnih v letu 1997

Pozoren bralec Novičk je lahko ugotovil, da smo v letu 1996 nekoliko zanemarili objavljane podatke o izobraževanju brezposelnih. Lani smo čakali izid poročila Republiškega zavoda za zaposlovanje za leto 1996. Ker je izšel nekoliko pozneje kot ponavadi, smo kratko malo pozabili objaviti analizirane podatke o brezposelnih, ki so se v izobraževanju v letu 1996. Zato smo se letos odločili, da bomo podatke o izobraževanju brezposelnih v letu 1997 objavili takoj, ko bodo izšle decembrske mesečne informacije za leto 1997, kjer so podatki o vključenih brezposelnih v izobraževanju od 1.1.1997 do konca decembra 1997 prikazani v skupni preglednici (ni pa še komentarja Republiškega zavoda za zaposlovanje).

Dovolili si bomo na kratko komentirati te prve podatke o vključenosti v izobraževanje brezposelnih v letu 1997. Preden bomo v nadaljevanju v preglednici predstavili podatke o izobraževanju brezposelnih po vrsti programov, bomo prikazali, kako le-te na Republiškem zavodu za zaposlovanje razvrščajo od 1.1.1997, po sprejetju in uveljavitvi novega pravilnika o izvajanju programov aktivne politike zaposlovanja.¹

V Pravilniku o izvajanju programov aktivne politike zaposlovanja so opredeljeni tile programi aktivne politike zaposlovanja:²

1. Programi pomoči pri načrtovanju poklicne poti in iskanju zaposlitve.
2. Programi pomoči delodajalcem.
3. Programi preprečevanja brezposelnosti.
4. Programi aktiviranja in zaposlovanja brezposelnih oseb.

Med programi aktiviranja in zaposlovanja brezposelnih oseb so tile programi:³

1. Programi usposabljanja in izobraževanja.
2. Programi pospeševanja zaposlovanja.
3. Programi pospeševanja samozaposlovanja.
4. Programi javnih del.

Programi usposabljanja in izobraževanja obsegajo:⁴

1. Programe psihosocialne rehabilitacije: v pravilniku piše, da programi psihosocialne rehabilitacije zajemajo delavnice različnih oblik in daljše programe usposabljanja, ki brezposelne osebe spodbujajo k aktivnemu vključevanju na trg delovne sile in jim omogočajo vrnitev delovnih sposobnosti.
2. Programe izobraževanja: ti programi obsegajo programe za pridobitev strokovne izobrazbe, programe za funkcionalno izpopolnjevanje in programe usposabljanja za I. in II. stopnjo zahtevnosti dela.

1/Pravilnik o izvajanju programov aktivne politike zaposlovanja, Republiški zavod za zaposlovanje, Ljubljana 1996.

2/Prav tam, str. 11, 5. člen.

3/Prav tam, str. 16, 29. člen.

4/Prav tam, str. 16, 30. člen.

3. Programe usposabljanja brez delovnega razmerja: v pravilniku piše, da program usposabljanja brez delovnega razmerja poteka pri delodajalcu ali pri izobraževalni ustanovi. Program se izvaja v konkretnih delovnih procesih, namen tega je zaposlitev na konkretnem delovnem področju in traja praviloma do tri mesece.

Programi pospeševanja zaposlovanja obsegajo:⁵

1. Programe usposabljanja z delovnim razmerjem.
2. Programe pospeševanja zaposlovanja invalidov in teže zaposljivih oseb.
3. Program povračila prispevkov delodajalcem.
4. Izplačilo denarnega nadomestila v enkratnem znesku za zagotovitev zaposlitve.

Iz predstavljene členitve programov aktivne politike zaposlovanja, ki omogočajo izobraževanje in usposabljanje brezposelnih, je razvidno, da se je uveljavila nekoliko drugačna členitev, kakor je bila do leta 1997. Iz naslednje preglednice je razvidno, kateri programi med programi aktiviranja in zaposlovanja brezposelnih oseb se ože nanašajo na izobraževanje in usposabljanje brezposelnih v letu 1997.

Preglednica: Vključeni v programe izobraževanja in usposabljanja v obdobju od 1.1.1997 do konca decembra 1997 v Republiki Sloveniji ⁶

Vrsta programov izobraževanja in usposabljanja	Število vključenih brezposelnih	Delež vključenih brezposelnih v %	Delež vključenih brezpos. glede na vse brezpos. v letu 1997 (N=128.189) v %
1. programi pomoči pri načrtovanju poklicne poti in iskanju zaposlitve	4.692	31,2	3,7
2. programi psihosocialne rehabilitacije	1.266	8,4	1,0
3. programi funkcionalnega izpopolnjevanja	2.484	16,5	1,9
4. programi za pridobitev strokovne izobrazbe	1.955	13,0	1,5
5. programi USO	444	3,0	3,0
6. programi usposabljanja brez delovnega razmerja	119	0,8	0,09
7. programi usposabljanja z delovnim razmerjem	4.057	27,0	3,1
Skupaj	15.017	100,0	11,7

5/ Prav tam, str. 20, 43, člen

Iz podatkov v preglednici je razvidno, da je bilo glede na povprečno število brezposelnih v letu 1997 (128.189 brezposelnih), v izobraževanje vključenih 11,7% brezposelnih. Če ta delež primerjamo z deležem vključenih v letu 1996, ki je bil 15,1%, lahko ugotovimo, da se je v letu 1997 delež vključenih brezposelnih v izobraževanje zmanjšal (v letu 1996 je bilo v izobraževanje vključenih 18.110 brezposelnih, povprečno število brezposelnih pa je bilo 119.799).

Če primerjamo razmerje med posameznimi vrstami programov, lahko ugotovimo, da se je nekoliko zmanjšal delež prvih treh vrst programov (v letu 1997 je skupni delež teh programov 56,1%, v letu 1996 pa so bili ti programi razvrščeni v eno kategorijo programov funkcionalnega izpopolnjevanja, z deležem 63,8%), povečal pa se je delež programov usposabljanja z delovnim razmerjem (19,2% v letu 1996 in 27,0% v letu 1997). Delež vključenih v programe za pridobitev izobrazbe ostaja približno enak.

Vzroke za zmanjšanje števila in deleža vključenih brezposelnih v izobraževanje in usposabljanje v letu 1997 (v primerjavi s prejšnjim letom) bodo na Republiškem zavodu za zaposlovanje še predstavili (najverjetneje v letnem poročilu). Le sklepamo lahko, da tega prav gotovo niso povzročile zmanjšane potrebe po izobraževanju in usposabljanju brezposelnih, temveč verjetno predvsem zmanjšana vsota denarja, namenjena za izobraževanje in usposabljanje brezposelnih v letu 1997 (težave s sprejetjem proračuna v letu 1997 in razdelitve sredstev za posamezne dejavnosti).

Upamo, da bo lahko v letu 1998 več vključenih brezposelnih v izobraževanje in usposabljanje, in da se bomo vendarle približali tistim 20% vključenih brezposelnih v izobraževanje, ki je spodnja meja vključevanja v drugih evropskih državah (delež se giblje od 20 do 30%), seveda v skladu s potrebami po vrsti programov. Predvsem bi bilo potrebno vključiti več brezposelnih v programe za pridobitev izobrazbe. Nekaj bo k temu prav gotovo pripomogel tudi letni program izobraževanja za brezposelne osebe, ki ga pripravita Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve in Ministrstvo za šolstvo in šport (sprejme pa Vlada R Slovenije), in je predviden v novem predlogu Zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti. Priprave letnega programa za naslednje šolsko leto so se že začele. Upamo, da bo program uresničen in bo omogočil tudi brezposelnim, brez prvega poklica, ki so na trgu dela še posebno v slabem položaju, da si pridobijo prvi poklic in s tem tudi več možnosti za ponovno zaposlitev.

Mag. Tanja Vilič Klenovšek, ACS

Evalvacija programa UŽU v letu 1997

Program UŽU poteka na terenu že četrto leto. V Novičkah bomo objavili povzetke nacionalnega evalvacijskega poročila za lansko leto. Tokrat bomo predstavili predvsem povzetke o izvajalcih programov, poteku in številu izpeljav in udeležencih, ki se

izobražujejo v tem programu, v naslednji številki pa podatke o učiteljih, metodah in oblikah, učilih in drugih zadevah, povezanih z izpeljavo programa UŽU.

Izvajalci programa

Lani smo program skupaj z izvajalci širili v nova okolja (v Krško, v Šmarje pri Jelšah ter v Lendavo) in ga izpeljali za različne ciljne skupine (za zaposlene, ki so se preusposabljali ter za brezposelne mlade, odrasle Rome ter za odrasle s posebnimi potrebami).

Program UŽU je izpeljevalo 14 organizacij; med temi je bilo 6 ljudskih univerz in 8 zasebnih organizacij. Izvajalske organizacije so program UŽU izvajale enkrat, izjemi sta bili Evrošola, d.o.o., Ljubljana, ki je izpeljala program za dve skupini in izvajalska organizacija Alfabet iz Štor, za 3 skupine udeležencev. Izvajalci so namenili 18 izpeljav različnim skupinam. V petih skupinah so bili brezposelni absolventi osnovnih šol s prilagojenim programom (V Dobi, LU Murska Sobota in Alfabet). Poleg absolventov programa OŠ – PP so bile v program UŽU zajete še 3 skupine zaposlenih, ki sta jih v program poslali podjetji Fotona d.o.o. v sodelovanju z Evrošolo (2 skupini) in Rudnik Senovo v zapiranju, d.o.o., v sodelovanju s Posavskim centrom za permanentno izobraževanje Krško (1 skupina). V programu UŽU so se usposabljale tudi 3 skupine Romov, 1 skupina v AZ Maribor, v kateri so bile večidel priseljene Romkinje iz nekdanje Jugoslavije, in 2 skupini v organizaciji Dart Lendava.

V vseh izvajalskih organizacijah je potekal program v prostorih, primerno opremljenih za izobraževanje, razporeditev miz in stolov pa je omogočala skupinsko delo ali delo v delavnicah. Izvajalci so upoštevali priporočila in standarde in normative za izpeljavo programa UŽU glede tedenskega števila ur in trajanja izobraževanja. Tako je potekalo 17 izpeljav od 6 do 12 ur na teden. Le v eni skupini so leta 1997 izpeljevali program 15 ur na teden, to je več kakor priporočajo standardi in normativi.

Zadovoljni smo lahko tudi z navzočnostjo izobraževancev v programu UŽU. Ta je znašala leta 1997 od 70 do 79% v 1 skupini, od 80% do 84% v 2 skupinah, od 85% do 89% v 1 skupini, od 90% do 94% v 6 skupinah, od 95% do 100% pa v 5 skupinah, za 3 skupine pa nimamo podatkov. Program je iz različnih razlogov zapustilo 23 udeležencev; tega po metodologiji ne štejemo za osip, saj so program zapustili zaradi zaposlitve (7 udeležencev), šolanja (1), premajhne zahtevnosti programa (2), materinstva (1), in drugih razlogov (12), med katerimi so bili navedeni npr., prometne nesreče, zdravstveno stanje, neurejeno varstvo otrok, neresnost udeleženca, poroka, prizadetost itn.

Uvodni intervjuji in napotitev v program

Zbirali smo podatke o uvodnih pogovorih, ki so pomembni zato, ker udeleženca seznanijo z vsebino programa UŽU in pomagajo učitelju zbrati informacije o udeleženčevem poprejšnjem znanju, interesih, motivih, pristočasnih dejavnostih, vzornikih

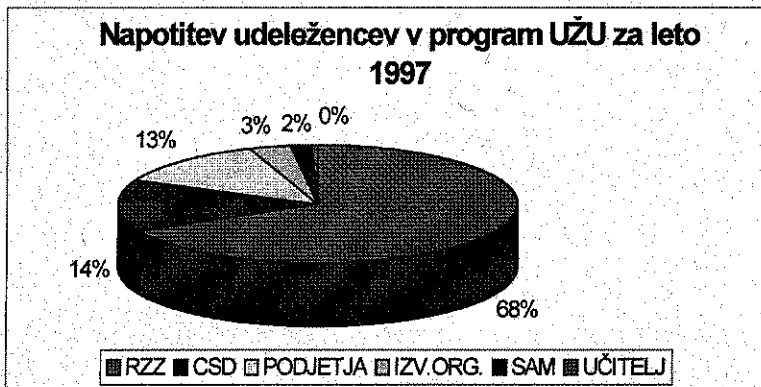
in konjičkih. Na podlagi informacij prilagodimo vsebino, trajanje in zahtevnostno raven programa UŽU.

Največ uvodnih pogovorov so imeli učitelji, in sicer kar 129, in organizatorji 20. Drugi (npr. svetovalci zavodov za zaposlovanje in/ali socialni delavci na centru za socialno delo oziroma zaposleni v kadrovski službi), ki so napotili kandidate v program UŽU, pa pri uvodnih pogovorih niso sodelovali, razen v eni skupini v izvajalski organizaciji Dart. V omenjenem primeru je uvodne pogovore s skupino Romov opravila direktorica Centra za socialno delo. Sodelovanje je sicer zaželeno, saj nekateri svetovalci poznajo posameznike bolje, kakor učitelji.

V letu 1997 se je v program UŽU vpisalo 11 % ali 16 udeležencev brez uvodnega pogovora: 1 v Stik Mežica, 3 v Dobo in 12 v LU Celje.

Za leto 1997 nimamo zbranih podatkov za veliko večino udeležencev, ki so jih napotili v program UŽU. Podatke smo zbrali za 181 udeležencev. Za nekatere izvajalce omenjenih podatkov nimamo, ker jih niso sporočili. Sestava sporočenih podatkov je taka:

- 68 % (143) udeležencev je napotil v program zavod za zaposlovanje,
- 14% (30) udeležencev je v program napotil Center za socialno delo,
- 13% (27) udeležencev sta v program napotili podjetji Fotona d.o.o. v sodelovanju z Evrošolo (19) in Rudnik Senovo v zapiranju, d.o.o., v sodelovanju s PCPI Krško (8).
- 3% (7) udeležencev je napotila v program izvajalska organizacija LU Kranj,
- 2% (4) udeležencev se je vključilo v program samoiniciativno,
- enega (1) udeleženca je napotil v program učitelj iz Stika Mežice, d.o.o.

Vir: Končna poročila za evalvacijo programov UŽU 1996-1997, arhiv ACS-ja

Starost in izobrazba udeležencev

Leta 1997 je bilo v 18 skupinah vpisanih 175 udeležencev, končalo pa ga je 158 udeležencev. Izvajalske organizacije navajajo, da je 53 (33 %) udeležencev dobilo javno veljavno potrdilo o končanem programu UŽU, 77 (48 %) pa je prejelo potrdilo izvajalca. Za 28 (18 %) udeležencev nimamo podatka, ker izvajalske organizacije opisanih podatkov niso navedle (LU Celje, Stik Izola in LU Kranj). Po informacijah učiteljice na LU Kranj niso izdajali udeležencem za program UŽU posebnih potrdil zato, ker so UŽU izvajali kot splošni del programa USO.

Leta 1997 se je starostna podoba precej spremenila, čeprav še zmeraj prevladujejo mlajši odrasli; takih je bilo, 101 (63 %). Znatno se je povečal delež starejših oseb od 25 let – teh je bilo 37 %. Zvečanje pripisujemo tudi temu, da se je v program vpisala nova ciljna skupina - industrijski delavci brez kvalifikacije ali zaposleni, ki se usposabljaajo za prekvalifikacijo. Zaradi tega se je povečalo zlasti število udeležencev, starejših nad 40 let, teh je bilo 9 %. Zavodi za zaposlovanje pa so pogosto vključevali v usposabljanje tiste, ki so bili stari od 25 do 39 let. Ti predstavljajo v starostni sestavi kar 28 % udeležencev programa UŽU.

Podatke o izobrazbi imamo za 153 udeležencev. Opozarjamo, da so zbrani podatki tudi za udeležence, ki so bili le vpisani v program, v resnici pa ga niso končali. Nekateri izvajalske organizacije tega podatka niso sporočile. 60 % udeležencev ima nedokončano ali končano osnovno šolo, 20 % končano osnovno šolo s prilagojenim programom; 14 % končan 1. ali 2. letnik dvoletne srednje šole; 5 % 1. in 2. letnik triletnega programa srednje šole, 1 % pa ima kakšno drugo izobrazbo.

Dejavnost udeležencev po končanem programu

Eno poglavitnih poslanstev programa UŽU je prav motiviranje udeležencev za spremembo v njegovem izobraževanju, življenju in delu. Zato zbiramo podatke o nadaljevanju izobraževanja v različnih programih usposabljanja, v osnovnih in srednjih šolah, o iskanju zaposlitev za nedoločen in določen čas ter delo po pogodbi, o prostočasnih in drugih dejavnostih, zanima pa nas tudi, ali udeleženci svojega delovanja po končanem programu UŽU ne spremenijo. Posamezne izvajalske organizacije niso zbirale teh podatkov, navedle so le posamezno dejavnost. V preglednici niso prikazani podatki za LU Celje in Stik-Koper, ker izvajalski organizaciji nista sporočili podatkov. Nekateri izvajalske organizacije tudi niso navedle natančnega števila udeležencev, ampak so naštele le dejavnosti ali pa so navedeno spremenljivko le označile.

V različne programe izobraževanja in usposabljanja (USO skladiščnik, natakar, kuhar, pleskar, avtomehanic, v poklicne šole, v javnih delih) se bo vključilo 65 udeležencev; zaposlitev pa jih bo iskalo 21. Nekateri bodo iskali zaposlitev, čeprav se bodo izobraževali. Za prostočase dejavnosti se je odločilo 16 udeležencev, zanimajo jih obisk kulturnih dogodkov v mladinskem centru, obiskovanje knjižnice in branje knjig (8), slikanje, športne dejavnosti, branje, študijski krožek. Nekateri izvajalske organizacije

niso sporočile podatkov o številu udeležencev, poslale pa so informacijo o dejavnosti. Le 4 udeleženci svojega življenja ne bodo bistveno spremenili po končanem programu UŽU.

Leta 1997 je bilo 22 udeležencev, za katere so pod »drugo« navedli te možnosti:

- se je poročila in preselila na moževo kmetijo (1);
- usposabljanje za vodenje poslovnih knjig - mož bo odprl delavnico (1);
- dokončanje poklicne gostinske šole in zaključni izpit (1);
- predlagala sem preverjanje za dodelitev statusa za nezaposljive osebe (2);
- preselitev v drugo državo - brez števila;
- zaposlitev (5);
- pogodbeni zaposlitev presežnih delavcev (8);
- udeleženci so našli zaposlitev za določen čas (4).

Nadaljevanje v prihodnji številki Novičk.

Mag. Alenka Janko Spreizer, ACS

Katalog ponudbe izobraževanja odraslih – predmet ugibanja

Februarja ste nas predstavniki nekaterih organizacij - izvajalk izobraževanja odraslih začudeni vpraševali, kaj pomeni ponudba zasebnega podjetja MI AMIGO iz Mengša o vpisu v Katalog ponudbe izobraževanja odraslih v Sloveniji. Podobnost imena in metodologije sta vas napeljala k ugibanju, ali je to tisti katalog, kakršnega vsako leto izda Andragoški center, in ali smo podjetje MI AMIGO pooblastili, da ga tokrat izda namesto nas.

Iskreno povedano: tudi nas, v Andragoškem centru Slovenije je poslovna poteza podjetja MI AMIGO zelo presenetila, nanjo smo se tudi ustrezno odzvali. Zagotavljamo vam, da bo tudi letos Andragoški center katalog izdal, podrobnejše informacije o tem in vprašalnike pa boste prejeli tako kakor vsako leto doslej. Radi pa bi vam sporočili, da načrtujemo spremembe pri klasifikaciji izobraževalnih vsebin ter spolnitev oblik in načinov izpeljave, da bi katalog postal dostopnejši in privlačnejši za strokovnjake in javnost. S tem se želimo še bolj približati izvajalcem izobraževanja odraslih ter posrednikom in končnim uporabnikom informacij, objavljenih v katalogu. Veselimo se nadaljnega sodelovanja z vami.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik, ACS

KOTIČEK JE VAŠ

Druga obletnica Borze znanja na DOBI v Mariboru

Eno od različnih možnosti za pospeševanje neformalnega učenja smo na DOBI, kot organizirano obliko povezovanja t.i. neformalnih virov učenja, vpeljali 24. januarja pred dvema letoma, kot informacijsko središče, v katerem se zbirajo podatki o ljudeh (iskalcih in ponudnikih znanja) z zvenečim imenom: Borza znanja in je kot poskusni model nastajala na Andragoškem centru R Slovenije.

Prav tu pa se porajajo različne možnosti za neformalne načine učenja, lahko bi rekli tudi izobraževanja, ki naj bi zagotavljale čim bolj življenjsko učenje in izobraževanje.

Izkušnje prvih let delovanja so pokazale, da je tudi ta oblika ena takih, ki jih Slovenci potrebujemo: od vseh nalog, ki jih opravlja - posredovanje znanja, večji pretok informacij spoznavanje novih ljudi ipd. - ima namreč tudi motivacijsko vlogo, ki je pri nas ne kaže zanemariti, saj imamo po podatkih povprečno skoraj polovico prebivalstva brez poklica, poleg tega pa še visoko stopnjo brezposelnosti.

Kaj nam je prineslo drugo leto delovanja Borze znanja na DOBI v Mariboru?

V naši bazi podatkov je doslej zabeleženih že 1000 ljudi, z več kot 1300 ponudbami in povpraševanji.

Borza znanja na DOBI ni samo vez med neformalnimi viri učenja v našem mestu, temveč na celotnem območju severovzhodne Slovenije, saj v njej sodelujeta dve tretjini ljudi iz Maribora in bližnje okolice, ostali pa so iz bolj ali manj oddaljenih krajev (Ptuj, Lenart, Slovenska Bistrica, Zgornja Kungota, Gornja Radgona, Selnica ob Dravi idr.), pa tudi nekaj tujih državljanov imamo, ki bivajo v Sloveniji le začasno.

Možnosti, ki jih ponuja Borza znanja izrabljajo ljudje vseh starosti, statusov, poklicev in interesov. Petina je brezposelnih, kar je odraz splošnega ekonomskega in socialnega stanja v tem delu Slovenije. Obenem pa nam ta podatek pokaže pozitivno usmeritev ljudi, ki so se znašli v tem položaju, saj na aktiven način, s pridobivanjem znanja, zapolnjujejo svoj čas brezposelnosti.

Po izobrazbeni sestavi ima tri četrtine zaključeno srednjo šolo in več, kar potrjuje znano dejstvo, da s stopnjo izobrazbe naraščajo tudi pričakovanja po nadaljnjem učenju in pridobivanju znanja.

V Borza znanja v Mariboru si ljudje največ znanja izmenjujejo na področju jezikov,

glasbe in likovne umetnosti (risanje, kiparjenje, restavriranje, izdelovanje iz gline, slikanje na svilo ipd.) Veliko je tudi izmenjav znanja in spretnosti pri različnih ročnih delih, drugega praktičnega znanja, in konjičkov.

In če izmenjave znanja ponazorimo kokretno

- Oktobra, ko je ribez najbolj zrel, nas je poklicala gospa, ki je iskala recept za ribezovo vino; mrzlično smo objavljali željo, da bi bil ribez še uporaben; sreča se je nasmehnila nam in gospe z ribezom: recept je dobila in pridelala odlično vino.
- Gospa je iskala družbo za štiriročno igranje na klavir; posredovali smo ji podatke druge gospe in zdaj že dobro leto preskušata svoje ročno-glasbene spretnosti in stkalo se je ne samo glasbeno prijateljstvo, temveč tudi osebno.
- Gospod iz okolice Maribora pa je iskal nekoga, ki zna izdelovati ročaje za različna kmečka orodja; tudi tu se je z ohranjanjem znanja kmečkih opravil rodilo prijateljstvo med ponudnikom in povpraševalcem.
- Gospa, ki pa se je prijavila v Borzo znanja v Mariboru z znanjem restavriranja, oblikovanja drobnega nakita iz različnih materialov in je iskala znanje slikanja, si je po tej poti našla veliko ljudi za izmenjavo. Z gospodom iz Maribora že dolgo sodelujta pri restavriranju starih ur, z nekim drugim gospodom sta slikala, neko deklico pa je učila izdelovanja drobnega nakita. Gospa je v pokoju in za sebe pravi, da je umetniško žilico podedovala. Vprašali smo jo, kaj meni o Borzi znanja in dobili tale odgovor: "Borza znanja je resnično dobra ideja".

To je bil le utrinek mnogih spominov na izmenjavo znanja med ljudmi, z njimi pa postajamo bogatejši vsi, ki smo kakor koli sodelovali z Borzo znanja.

Kako smo v Mariboru praznovali?

Za odmevnost dogodka smo poskrbeli tudi z nagradnim vprašanjem po radijskih valovih Radia Maribor. S praktično nagrado (lonček z logotipom Borza znanja) smo nagradili tri sodelujoče, ki so se z odgovorom približali natančnemu številu članov Borza znanja v Mariboru. Ugotovili smo, da ljudje vedo za Borza znanja in so z njenim delovanjem kar dobro seznanjeni, saj je telefon zvonil nepretrgoma.

Veliko objav o sami dejavnosti smo bili ob drugi obletnici Borze znanja v Mariboru deležni v lokalnih sredstvih javnega obveščanja, tako v dnevnem časopisju, po radijskih valovih in televizijskih programih, in tudi zato je začel pri nas zvoniti telefon pogosteje, kakor smo bili vajeni doslej.

Ob drugi obletnici pa smo se v DOBI odločili, da bomo člane podrobneje povprašali, kako so zadovoljni s takim načinom povezovanja ter odkrivanja ljudi s podobnimi interesi po znanju in vedenju. Pripravili smo kratko analizo, želimo namreč izvedeti, katera sredstva javnega obveščanja ljudje bolj spremljajo, česa bi si pri Borzi znanja še želeli, kako so bili zadovoljni s posredovanjem - torej z delavci na Borzi znanja in s ponudniki znanja. Vse te povratne informacije nam bodo pomagala pri nadaljnjem širjenju dejavnosti.

V ta namen smo pripravili vprašalnik in ga poslali vzorcu iz populacije članov (300) Borze znanja v Mariboru. Vprašalnik je bil pripravljen na podlagi tistega, ki ga je Andragoški center R Slovenije v eksperimentalni fazi delovanja Borze znanja poslal njenim članom. O rezultatih vrnjenih vprašalnikov v Mariboru vas bomo obvestili v eni od naslednjih številki Novičk.

Veseli smo, da se je dejavnost na Dobi v Mariboru že uveljavila in da so jo ljudje sprejeli, saj je iz dneva v dan več ljudi, ki sodelujejo pri izmenjavi znanja po neformalni poti, torej v življenju in s tem omogočajo širjenje kulture učenja v Sloveniji.

Kako z Borzo znanja naprej v Sloveniji?

Delovanje Borze znanja v Mariboru financira Ministrstvo za šolstvo in šport R Slovenije. Že dve leti prosimo tudi za podporo mestne občine, tako kot je praksa pri financiranju ostalih borz, saj sredstva Ministrstva za šolstvo in šport več ne zadoščajo za pokritje vseh osnovnih materialnih stroškov, čeprav je za dejavnost, ki je tako rekoč ena od najcenejših oblik spodbujanja učenja in izobraževanja ter vzdrževanja in dviga splošne kulture v Sloveniji.

Vse Borze znanja si utiramo informacijsko pot tudi na internetu, ki bo prav gotovo dodatna pot za obveščanje ljudi o dejavnosti in željah ter ponudbah po znanju vseh, ki so znanja željni in si želijo izmenjave z drugimi ljudmi v Sloveniji. Za nas bo zelo dobrodošel tudi novi računalniški program Borze znanja, ki bo prilagojen novim tehnološkim zahtevam in je v zadnji fazi pripravljen.

Namesto zaključka

Praksa Borze znanja v severovzhodni Sloveniji kaže, da so ljudje dejavnost sprejeli. Vsem, ki sprejemamo njihove klice in poslušamo pohvale izražajo navdušenje nad idejo, je v veliko moralno podporo, da delamo prav in v dobro razvoja premanetnega učenja in izobraževanja v Sloveniji. To potrjujeta tudi dve leti Borze znanja na našem koncu s tisoč člani.

EMA PERME, DOBA MARIBOR

Študijski krožek Priložnost za nov začetek

Na Andragoškem zavodu Maribor deluje študijski krožek **Priložnost za nov začetek**. Ob tednu vseživljenjskega učenja smo s sporočili in članki v časniku vabili na kratek pogovor o vsebini študijskega krožka. Zgolj sporočanje ni bilo dovolj. Z možnostjo sodelovanja v krožku smo se seznanili sodelavce, prijatelje, predavatelje, znance in

člane univerze za tretje življenjsko obdobje. Študijski krožek je začel delovati 13. oktobra in vanj je včlanjenih 10 članov. Načrt dela v študijskem krožku izhaja iz poprejšnjega znanja in izkušenj članov. Teme se spreminjajo od srečanja do srečanja. O izbranih temah se člani študijskega krožka dogovarjamo sproti. Kratek povzetek izbrane teme pripravi eden izmed članov. Razvijajo se pristni medsebojni odnosi. Člani študijskega krožka čutimo pripadnost skupini, iskreno govorimo o svojih občutkih in znamo poslušati drug drugega. Za vsako novo spoznanje smo hvaležni. Na podlagi obravnavanih tem se razvijeta zanimanje za nove stvari za nadaljnje učenje in poglobljeno razmišljanje. Razmišljali smo že o tehle temah:

- Sreča
- Ljubezen in zaljubljenost
- Kdo sem jaz?
- Denar in smisel življenja.
- Vprašanja, povezana s smrtjo
- Nihče ne bi bil rad postal, toda vsak bi bil rad ...star
- Ljudsko zdravilstvo in alternativno zdravljenje
- Vzgoja za lepe medsebojne odnose
- Čaščenje dreves – zahvala naravi
- Poti k zdravemu načinu življenja
- Sproščanje ustvarjalnosti in odkrivanje notranjega sveta

Tako spoznavamo drugačne poglede. Učimo se prisluhniti različnim mnenjem in spoštovati drugačnost. To je delo za vse življenje.

Mentorica študijskega krožka Pepca Likar je prevzela nalogo in skrb za zbiranje pisnih virov. Vsak član študijskega krožka ima mapo z geslom: **Vrata k modrosti in znanju so vedno odprta**, vanjo zbiramo prispevke iz različnih revij, pisne povzetke, pregovore in reke. To je naš potovalni kovček za življenje.

Člani študijskega krožka smo si postavili cilj z dejavnostjo – s svojim načinom življenja in z zgledom širiti svoje znanje. V ta namen smo pripravljene ustanoviti društvo – gibanje za medgeneracijsko povezovanje. Zavedamo se, da za spremembe v neki družbi ne zadoščajo zgolj predružačeni zakoni in resolucije, temveč spremembe v glavah in srcih ljudi, ki so pogoj za polnejše medosebne in medgeneracijske odnose.

V življenju nam je bilo naklonjeno, da se srečamo. Pridružujemo se razmišljanju Kate Klise:

»Ljudje se začnejo zbirati in pogovarjati. S pravo skupino ljudi in idealno sestavo pogovora, čaja ali osvežilne pijače se boste morda znašli sredi razmišljanja. Učenja. Resničnega poslušanja. Smejanja. Srečanje novih obrazov. Ustvarjanje skupnosti. Plemenitenje in dajanje moči drug drugemu z idejami.«

